

i den vedtagne Lov; det Lovforslag, vi her beskæftige os med, er jo en Overførelse af den tyste Lov af 16de Maj 1894. Jeg skal navnlig meddele, at paa ikke mindre end to "Juristen-Dage", hvor Jurister, Dommere, praktiske Jurister fra alle Tysklands Egn kom sammen, har dette Spørgsmaal været Genstand for lange Diskussioner, for Betæntninger, for Referenters Udvikling. Paa det første Møde i Wien, i 1891 tror jeg det var, kom man ikke til noget Resultat, fordi Meningerne vare saa modstridende. Paa det andet Møde i September 1891 i Augsburg kom man derimod efter en meget udsørlig Diskussion til det Resultat, at det Lovforslag, der forelaa for Rigsdagen, ikke var tilraadeligt, og man forstod at gaa frem ad den Vej.

I Betragtning af Sagens Bigtighed maa det maasse være mig tilladt at motivere den Afstemning, jeg vil afgive i denne Sag, nemlig mod Lovforslagets videre Fremme. Sagen har, som sagt, været Genstand for meget udsørlige Debatter andetsteds, navnlig i Tyskland, og skulde jeg sige det, der var at sige om den, kunde jeg tale i timevis, men jeg skal fatte mig i den størst mulige Korthed.

Allerførst maa det da være mig tilladt med Hensyn til det Lovforslag, der foreligger for os, saaledes som det er vedtaget ved 2den og 3dje Behandling, at sige, at jeg finder, at det paa adskillige Punkter lider af saadanne Mangler, at jeg ikke synes, at det er egnet til at blive til Lov. Dette skal ikke være nogen Bebrejdelse, hverken til den tyste Rigsdag, til Justitsministeren eller til Udvalget, hvorpaa jeg selv har været Medlem. Jeg tror nemlig, at vi beskæftige os med en Materie, hvor det er umaadelig vanskeligt at finde Udtryk, der blot ere nogenlunde klare, fordi man næsten helt igennem gaar paa tværs af de Grundsætninger, der hidtil ere anerkendte i Civilretten. Naar jeg nu fremhæver disse Punkter, sker det dels for at motivere min Afstemning og dels ogsaa i det Haab, at man paa andet Sted muligvis vil skænke mine Bemærkninger mere Opmærksomhed, end man har gjort i det Udvalg, dette høje Ting har nedsat.

Med Hensyn til § 1 gør jeg den Bemærkning, at skønt det jo er Meningen, at denne Paragraf ogsaa skal omhandle de Tilfælde, hvor der ikke er taget noget Ejendomsforbehold, hvilket jeg i og for sig finder er en Fejl, og hvor altsaa Køberen har været berettiget til fra første Færd af at sælge Tingen eller at lade den gaa videre, bruger man dog et saadant Udtryk som det, og det er Hovedpunktet, at den ene

Part er pligtig til "at tilbagegive det ham af den anden Part ydede". Men det kan ikke gaa an. Det passer aldeles ikke paa de Tilfælde, hvor Tingen enten er solgt eller forgaaet. Der kan der ikke være Tale om Tilbagegivelse. — Dernæst henvises der til noget, der kaldes Lovgivningens almindelige Regler, der skulde indeholde Bestemmelser for, hvornaar Tilbagegivelsen skal finde Sted. Jeg tror, at sammenkalder man alle disse Tings dygtige Jurister, vil man ikke kunne opnaa Enighed om, hvad der er Lovgivningens almindelige Regler paa dette Punkt. — Jeg skal dernæst gøre opmærksom paa, at Paragraffen i en Henseende, hvor det er nødvendigt at give Regler, er ganske mangelfuld; det er om det Tilfælde, hvor det ikke er en enkelt Ting, men en Samling af Ting, et Møblement f. Eks., der er solgt under een Købesum. Der kunne nogle af Tingene være forgaaede eller forringede eller af forskellig Grund blevne borte; naar der er Tale om en saadan Samling af Ting, bliver det aldeles umuligt at anvende Paragraffen.

Jeg fremhæver endvidere, at Forholdet mellem § 1 og § 2 er ganske irrationelt. Den Sætning, der opstilles i § 1, modsiges ligefrem i § 2, uden at man af § 1 kan se, at det ikke er Meningen, at det netop skulde være Hovedreglen i dette Forhold. — Med Hensyn til § 2 bemærker jeg, at der i den siges, at der skal gives for Brugen og Benyttelsen af Tinget "et Bederlag", uden at der i mindste Maade antydes eller til Domstolens Hjælp angives noget som helst om, hvad det er for et Bederlag. Det er ikke som i Tyskland. Der giver man ganske andre Tilføjningspunkter. Der maatte i alt Fald staa: "Det sædvanlige Bederlag", "et passende Bederlag" eller lignende. I dette vigtige Punkt burde man give Domstolene eller Taksationsmændene en ganske anden Bessedning end blot ved at sætte disse Ord ind, "et Bederlag". — Saa henviser man til, at der skal tages Hensyn til, om det er en ny Ting, der er solgt, og den nu tilbagegives som brugt, og at dette kan tages i Betragtning ved fastsættelsen af Bederlaget. Denne Bestemmelse er efter min Mening ikke retfærdig og ikke nær omfattende nok, og stemmer heller ikke med den Maade, hvorpaa den tyste Lov har behandlet dette Forhold; der siges, at der skal tages Hensyn til Værdien, som Tingen har ved Tilbageleveringen, det er altsaa et ganske almindeligt Hensyn til Værdiforringelsen. Her derimod er kun det Moment fremdraaget, at det er en ny Ting, der er overleveret, og en brugt Ting, der kommer tilbage. — Jeg tror nok, det kan erkendes, at den Sætning,